

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Officio Hominis Christiani In Persecvtione Constitvti

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Praefatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30333

P R Æ F A T I O.

A quorundam etiam nunc est circa nimis opinio, vt ineptum ac stultū putent, Religionis causa, persecutionem pati: & torqueri ac mori vel-
le, cum liberè liceat abire, paululum aut re-
pressa lingua, aut ad potentioris cuiuspiam
laxata voluntatem. Neque verò id sentiunt
aliquo nixi rationis vel authoritatis funda-
mento, sed ob id tantūmodo, quòd hac cor-
poris vita & luce, pecudum more, delectati,
non considerent, quanti facienda sit pietas,
qua Deo coniungimur, promissionemque
habet vitæ quæ nunc est & futuræ. Ac no-
men isti quidem Christianum gerunt, sed
reuera Gentilibus ijs similes sunt, de quibus
Tertullianus in Apologetico: Quidam, in-
quit, dementiam existimant, quòd, cum pos-
simus & sacrificare in præsentī, & illæsi ab-
ire, manente apud animum proposito, ob-
stinationē salutī præferamus. Datis scilicet
consilium (ait) quo vobis abutamur. Idcirco
iisdem Christianos desperatos ac perditos,
& sarmenticios ac semissios appellabant,
quod ad stipitem dimidij assis reuincti sar-
mentorū ambitu, exuri sese paterentur.
Sunt alij, qui cum Religionem primo ha-

A 2 bendam

P R A E F A T I O.

*Basilium ho-
milia in
Gordium
Martyrem.*

*Vide etiam
Eusebium
lib. 4. eccle-
siast. hist.
cap. 8.*

*lib. 4. ad
Parmenia-
num.
Hierony-
mus ad Cle-
siphontem.*

*Heresi 70
apud Aug.*

*lib. 6. c. 18.
& Aug.
heresi 10.*

bendam loco fateantur, nullam tamen ra-
tionem postulare censent, vt ea proferatur,
vbi ex persecutione vitæ periculum impen-
deat. Sat enim esse, si coram Deo, cui vni
placere sufficiat, integritas fidei pura con-
scientia teneatur, nec Deum verba, sed lo-
quentis animum inspicere. Denique suam
hanc sententiã diuinarum etiam litterarum
authoritate communire nituntur. Imitati
sunt veteres hæreticos, qui cum reliquis suæ
doctrinæ portentis hoc quoque coniunxe-
runt, vt martyria faciendã esse negarent.
Testatur hoc de Basilide Tertullianus, in li-
bro quem de hæresibus scripsit, & Origenes
in Ezechielem: Valentinianos ille quoque
testis est, martyrij necessitatẽ elusisse, qua-
cunque interpretatione. Quendam præter-
ea Corpiantum inter hæreticos numerat O-
ptatus Mileuitanus, quod negaret debere
esse martyria. Sed & Priscilliani commen-
tum hoc fuit, qui sæculi gladio & totius fuit
orbis authoritate damnatus. Cuius in dog-
matibus propter occultandas turpitudines
flagitiosas, etiam illa verba reperta sunt: Iu-
ra, periura, secretum prodere noli. Fuisse
quoque Helchifitas Eusebius commemo-
rat, qui fidem in persecutione verbo docue-
re negandã, sed corde & animo conser-
uandã. Nec verò Eunomius & Vigilanti-
us,

P R A E F A T I O.

tius, ab hoc errore fuisse videntur alieni,
 quorum vterque nullo dignas honore cre-
 didit reliquias martyrum. Quocirca aduer-
 sus Vigilantium scribens D. Hieronymus:
 Miror (inquit) quod non dicas nequaquam
 perpetranda esse martyria: Deum enim qui
 sanguinem taurorum hircorumque non
 quærat, multo magis hominum non requi-
 rere. Quod cum dixeris (imo etsi non dixe-
 ris) ita haberis quasi dixeris. Qui enim reli-
 quias martyrum asseris calcandas esse, pro-
 hibes & sanguinem fundi, qui nullo honore
 condignus est. Denique & D. Bernardus
 ætate sua fictos istiusmodi & duplici corde
 homines hæreticos fuisse testatur. Quos
 pluribus verbis depingens: Indixere (inquit)
 latebras sibi, firmauerunt sibi sermonem
 nequam. Iura, periura, secretum prodere
 noli. Et hi tamen ipsi aliàs ne tenuiter qui-
 dem iurare sustinebant. Priores illi doctrinæ
 medicina sanandi magis erunt, quàm dispu-
 tatione refellendi, vt intelligant animæ sa-
 lutem, corporis incolumitati; & pietatem
 atque iustitiam, vitæ huic temporariæ mul-
 tis nominibus anteponendam esse: frustra-
 que cum offensione Dei quandam huius tem-
 poris fælicitatem seu potius fælicitatis vm-
 bram retineri, quam semel amittere vel mo-
 riendo necesse sit. Ex quo illa D. Cypriani

Serm. 65.
 in Canisâ

*Li 4 epist.
epistola 6.*

P R A E F A T I O.

clarissimi Martyris adhortatio est ad plebē
Thibari consistentem: Si mortem possemus
euadere, meritò mori timeremus: porrò au-
tem cum mortalem mori necesse sit, ample-
ctamur occasionem de diuina promissione
& dignatione venientē, & fungamur exitu
mortis cum pramio immortalitatis, nec ve-
reamur occidi, quos constat, quādo occidi-
mur, coronari. Nec verò amitti modo hanc
qualemcunque vitæ præsentis felicitatem
necesse est, verum etiam pro ea cupidius
quàm par sit, adamata, sempiternam infeli-
citatē reportari. Non enim falli potuit is
cuius ea celebratissima vox est apud Chri-
stianos: Qui amat animam suam in hoc mū-
do, perdet eam. &: Quid proderit homini si
vniuersum mundum lucretur, animæ autem
sux detrimentum patiatur? His similibusque
rationibus adnitendum erit, vt iustitiæ di-
gnitate proposita, fructuque eius commo-
strato, si colatur: detrimentoque grauissi-
mo, si violetur, præ illis fluxa hæc & caduca
bona contemnant, quorum amore cæcati,
& seculari duntaxat prudentia, non Chri-
stiana, qua sibi ad beatam æternitatē consu-
lere possint instructi, irridendæ censent pio-
rum fortitudinē; qui & ipsam corporis vi-
tam profundere ac perdere malunt, quàm
id committere quod sit cum iustitiæ aut pie-
tatis

P R A E F A T I O.

tatis violatione coniunctum. Quemadmo-
 dum hoc sanè septem Machabæi fratres præ-
 clarè præstiterunt, è quibus qui tertio loco
 passus est, cum linguam iussus amputandam
 protulisset, dixit: E cælo ista possideo, sed *Lib. 2 Machab. ca. 7.*
 propter Dei leges, nunc hæc ipsa despicio:
 quoniam ab ipso me ea recepturum spero.
 Insigni prorsus exemplo fortitudinis, secu-
 tuturos omnes pios instruens quanti facienda
 sit iustitia, quæ diuinarum legum observa-
 tione continetur: Quæ sic amanda est (in-
 quit August.) vt ab eius operibus, etiam pœ- *Epist. 144.*
 næ corporis nos cohibere non debeant, at-
 que inter manus crudelium inimicorum, lu-
 ceant opera nostra coram hominibus, vt
 quibus placere possint, glorificent patrem *Matth. 5.*
 nostrum qui in cælis est. Vnde ille fortissi-
 mus iustitiæ dilector exclamat: Quis nos se-
 parabit à charitate Christi? tribulatio? an an-
 gustia? an persecutio? an fames? an nuditas?
 an periculum? an gladius? sicut scriptum est:
 Quoniã propter te mortificamur tota die, *Psalm. 42.*
 deputati sumus sicut oues occisionis. Sicut
 ergo ille est nequissimus (inquit) quem nec
 pœnæ corporales deterrêt ab immûdis ope-
 ribus sordidæ voluptatis: ita ille iustissimus,
 qui nec pœnarû corporaliû terrore, reuoca-
 tur à sanctis operibus luminosissimæ chari-
 tatis. Hac inflâmatos aliquândo plurimos Dei

P R A E F A T I O.

cultores, à Christo Deo, non solum colendo,
 verum etiam confitendo, metus vllus aut
 terror reuocare non potuit: blanditiæ nul-
 la, promissio nulla dimouit: sed nec faculta-
 tum violenta subtractio, nec acerbitas vni-
 uersarum variarumq; pœnarum, & ipsius mor-
 tis, quæ plus cæteris formidatur: Neque tunc
 ciuitas Christi, quamuis adhuc peregrinare-
 tur in terris, & haberet tam magnorum ag-
 mina populorum, aduersus impios persecu-
 tores suos pro temporali salute pugnavit,
 sed potius vt obtineret æternam, non repu-
 gnauit: ligabantur, includebantur, cædeban-
 tur, torquebantur, vrebantur, laniabantur,
 trucidabantur, & interea tamen multipli-
 cabantur. Non erat eis pro salute pugnare,
 nisi salutem pro Saliatore contemnere.
 Scio (inquit August. in libro Ciceronis 3.
 ni fallor, de Repub.) disputari, nullum bel-
 lum suscipi ab optima ciuitate, nisi aut pro
 fide, aut pro salute. Quid autem dicat, pro
 salute, vel quam salutem intelligi velit, alio
 loco demonstrans. Sed his pœnis (inquit)
 quas etiam stultissimi sentiunt, egestate, ex-
 ilio, vinculis, verberibus elabuntur sæpe
 priuati; oblata mortis celeritate. Ciuitati-
 bus autem mors ipsa pœna est, quæ videretur
 à pœna singulos vindicare. Debet enim con-
 stituta sic esse ciuitas, vt æterna sit. Itaque
 nullus

lib. 2.2. de
 ciuit. cap. 6

nullus interitus est Reip. naturalis, vt hominis : in quo mors non modo necessaria est, verum etiam optanda persape. Ciuitas autem cum tollitur, deletur, extinguitur, simile est quodammodo (vt magnis parua conferamus) ac si omnis hic mundus intereat ac concidat. Hoc ideo Cicero, quia mundum non interiturum cum Platonis sensit. Constat ergo eum pro ea salute bellum voluisse suscipi à ciuitate, qua fit vt maneat hic ciuitas (sicut dicit) aeterna, quamuis morientibus & nascentibus singulis, sicut perennis est opacitas oleæ vel lauri, atque huiusmodi cæterarum arborum, singulorum lapsu ortuque. Vnde meritò quæritur (ait) vtrum rectè fecerunt Saguntini, quando vniuersam ciuitatem suam interire maluerunt quàm fidem frangere, qua cum ipsa Romana Repub. tenebantur, in quo suo facto laudabantur ab hominibus terrenæ Reipub. ciuibus. Sed hi quomodo huic disputationi possent obedire, non video, vbi dicitur nullum suscipiendum esse bellum, nisi aut pro fide aut pro salute; nec dicitur, si simul in vnum periculum ista duo ita concurrerint, vt teneri alterum sine alterius amissione nõ possit, quid sit potius eligendum. Profecto enim Saguntini si salutem eligerent, fides eis fuerat deserenda : si fides tenenda, a-

A 5 mittenda

mittenda utique salus, sicut & factum est. Salus autem ciuitatis Dei, talis est, ut cum fide ac per fidem teneri, vel potius acquiri possit; fide autem perdita, ad eam quisque venire non possit. Quæ cogitatio firmissimi ac patientissimi cordis tot ac tantos martyres fecit. Hæc Augustinus. Sed quoniam alij sunt, qui (sicuti significauimus) argumentis etiam disputandique subtilitate, nituntur probare quod dicunt, fierique sic oportere aut licere confirmant, contra hos operosius erit agendum, atque ante omnia demonstrandum, præter fidem, etiam fidei professionem homini Christiano quandoque necessariam esse.

HOML